

Förskola och förskoleklass - grunden till lärande I Teacher for Pre-school - the Foundation to Learning I

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11FÖ21

Version: 1.1

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2011-06-14

Gäller från: HT 2011

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Barn (GIN)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Barn- och ungdomsstudier

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt förskolläraryr-, grundskolläraryr- eller fritidspedagogexamen

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Utifrån ett historiskt-, kulturellt- och samhällsvetenskapligt perspektiv problematiserar delkursen de olika faktorer som har påverkat och påverkar barnet, familjen och förskolan. Vidare behandlas de estetiska uttrycksformerna, IKT som pedagogiskt redskap i förskolan samt lekens betydelse för barns lärande och utveckling. Slutligen belyses och problematiseras det pedagogiska ledarskapet och dess inverkan på barnets socialiseringsprocess utifrån ett mångfalds-, jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Delkursen behandlar olika sätt att främja arbetet i förskolan, utifrån pedagogiska och didaktiska forsknings/ ämnesområden, där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet.

Mål

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna

- redogöra för läroplanen för förskolan såväl dess framväxt som innehåll samt hur förskolan gestaltas i ett internationellt perspektiv
- redogöra för begreppen etik och kultur ur ett hållbarhetsperspektiv
- reflektera över hur det egna ledarskapet påverkar barnets socialiseringsprocess med utgångspunkt i ett mångfalds-, jämställdhets-, och jämlikhetsperspektiv
- redogöra för de estetiska uttrycksformernas betydelse för barns lärande och utveckling
- redogöra för lekens betydelse för barns lärande och utveckling.
- redogöra för hur IKT som pedagogiskt redskap kan användas i förskolan
- kritiskt granska och tolka meningsskapande strukturer i texter för barn
- planera, leda och utvärdera en aktivitet samt muntligt och skriftligt redogöra för arbetsprocessen
- redogöra för hur tal-, skrift- och matematikutvecklande miljöer kan gestaltas i förskolan
- använda observation som en vetenskaplig metod samt analysera och kritiskt granska processen

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna

- redogöra för begreppen barnperspektiv och barns perspektiv
- reflektera över den egna rollen i det pedagogiska arbetet med barn i förskolan
- redogöra för hur möjligheter till delaktighet och inflytande för vårdnadshavare i förskolans verksamhet kan skapas
- redogöra för hur arbetslaget och andra företrädare för verksamheten kan samverka för barns bästa

- redogöra för hur språk- och lärandemiljö som kännetecknas av kreativitet, aktivitet och ansvarstagande kan gestaltas i förskolan
- genomföra och analysera observationer i relation till yrkesrollen

Undervisningsformer

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Föreläsningar, seminarier, workshops, arbete i studiegrupp och skrivande i yrkesdagbok.

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Föreläsningar, seminarier, arbete i studiegrupp och skrivande i yrkesdagbok.

Undervisningen bedrivs på svenska. Dock kan undervisning på engelska förekomma om kursansvarig anser det nödvändigt.

Examinationsformer och betygsskala

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Litteraturseminarier, enskild skriftlig tentamen, workshop, gestaltning, studiegruppsarbete och en muntlig grupppresentation.

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

En enskild skriftlig rapport, litteraturseminarier, en enskild skriftlig reflektion och en muntlig grupppresentation.

Student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen på den kursplan som studenten är antagen till. Varje examination ska erbjudas vid minst tre tillfällen inom loppet av ett år. Vid ny kursplan kommer ytterligare tre examinationstillfällen att erbjudas under en övergångsperiod om ett år från och med att ny kursplan tillämpas.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Studentinflytande sker vid gemensam kursplanering inför delkurs 2, efter halva delkursen genom gemensam mittkursvärdering samt genom enskild och skriftlig kursvärdering i slutet av varje delkurs.

Övrigt

Kursen ges som fristående.

Bilaga: Litteraturlista för Förskola och förskoleklass - grunden till lärande I (11FÖ21)

Delkurs 1: Barnet och kulturen, 15 hp

Litteratur

Andersson, Maria & Druker, Elina (red.) (2008). *Barnlitteraturanalyser*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. (213 s.)

Banér, Anne (2005). *Barns rätt till kultur*. Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Stockholms universitet. (110 s.)

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige (64 s.)

Björneloo, Inger (2007). *Innebörder av hållbar utveckling: en studie av lärares utsagor om undervisning*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet. Tillgänglig på Internet: <<http://hdl.handle.net/2077/10517>> (kap. 2, 3, 6) (57 s.)

Bølgan, Nina. (2006). *Temahefte om IKT i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. (40 s.)

Delegationen för jämställdhet i förskolan. (2006). *Jämställdhet i förskolan: om betydelsen av jämställdhet och genus i förskolans pedagogiska arbete: slutbetänkande*. Stockholm: Fritzes. s 59-71, 73-135, 139-167 (105 s.)

Doverborg, Elisabet & Emanuelsson, Göran (red.) (2006). *Små barns matematik: erfarenheter från ett pilotprojekt med barn 1-5 år och deras lärare*. 1. uppl. Göteborg: NCM, Göteborgs universitet (190 s.)

Enström, Nina, Jakobsson, Birgitta & Klocklång, Mats (2006). *Förskolan är framtidens arbetsplats*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling (95 s.)

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1866>

Granberg, Ann (2006). *Småbarns sagostund: kultur, språk och lek*. 2. uppl. Stockholm: Liber (144 s.)

Jensen, Mikael (2007). *Lärande och låtsaslek: ett kognitionsvetenskapligt utvecklingsperspektiv*. Licentiatavhandling Göteborg : Göteborgs universitet, 2007. (s. 34-40 , kap. 6-7) (35 s.)

Lekens roll i förskola och förskoleklass. (2006). Stockholm: Lärarförbundets förlag (8-117 s.) (111 s.)

Lillard, Angeline (2002). Pretend play and cognitive development. In Goswami, Usha C. (Ed.), *Handbook of cognitive development*. London: Blackwell. (s 188-205) (19 s.)

Lindgren, Anne-Lie & Sparrman, Anna (2003). Om att bli dokumenterad: etiska aspekter på förskolans arbete med dokumentation. *Pedagogisk Forskning i Sverige* årg 8 nr 12 (s 58-69, 12 s.)

Løkken, Gunvor, Haugen, Synnøve & Røthle, Monika (red.) (2006). *Småbarnspedagogik: fenomenologiska och estetiska förhållningssätt*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (kap. 2, 4, 7, 12) (42 s.)

Lunneblad, Johannes (2009). *Den mångkulturella förskolan - motsägelser och möjligheter*. Lund: Studentlitteratur (120 s.)

Läroplan för förskolan Lpfö 98. (2006). Stockholm: Skolverket (12 s.) Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1067>

Martin Korpi, Barbara (2006). *Förskolan i politiken : om intentioner och beslut bakom den svenska förskolans framväxt*. Stockholm: Utbildnings- och kulturdepartementet, Regeringskansliet (95 s.)
Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/6277/a/65255>

Nordberg, Marie (red.) (2005). *Manlighet i fokus: en bok om manliga pedagoger, pojkar och maskulinitetsskapande i förskola och skola*. 1. uppl. Stockholm: Liber (208 s.)

Pramling, Inger & Ärlemalm-Hagsér, Eva (2009). Många olika genusmönster existerar samtidigt i förskolan. *Pedagogisk forskning i Sverige* 2009 årg 14 nr 2 (s. 89-109) (21 s.)

Sheridan, Sonja & Pramling Samuelsson, Ingrid (2009). *Barns lärande - fokus i kvalitetsarbetet*. Stockholm: Liber AB. (112 s.)

Skolverket (2009). *Slutrapport: förslag till förtydligande läroplanen för förskolan*. Stockholm: Skolverket. (62 s.)

Starting strong II: early childhood education and care. (2006). Paris: Organisation for Economic Co-operation and

Development (OECD). Utvalda sidor (ca 20-25 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur. (225 s.)

Tidningen Förskolans red.(2004). *Förskolans pedagogiska rum - med plats för alla sinnen*. Stockholm: Lärarförbundet. (141 s.)

Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillevi (2005). *Lyssnandets pedagogik: etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. 1. uppl. Stockholm: Liber (s 35-75) (41 s.)

Handböcker/referenslitteratur

Fagerli, Oddvar, Lillemyr, Ole Fredrik & Søbstad, Frode (2001). *Vad är förskolepedagogik?*. Lund: Studentlitteratur. (236 s.)

Huitfeldt, Åke (red.) (1998). *Rörelse och idrott*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (288 s.)

Krok, Göran & Lindewald, Maria (2003). *Portfolio i förskolan: att komma igång*. Stockholm: Gothia (116 s.)

Kvalitet i förskolan: allmänna råd och kommentarer. (2005). Stockholm: Skolverket 51 s.)

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1397>

Lärande om hållbar utveckling: temaskrift. (2004). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. (20 s.) Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1979>

Pope Edwards, Carolyn (2005). *Children's play in cross-cultural perspective: A new look at the Six culture study*. Oxford: University press of America. (16 s.)

Roopnarine, Jaipaul L., Johnson, James E. & Hooper, Frank H. (red) (1994). *Children's play in diverse cultures*. Albany: State University of New York Press (s 194-211) (18 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2005). *Språkglädje: språklekar i förskola och skola*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (204 s.)

Delkurs 2: Leva, leka, lära, 15 hp

Litteratur

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige. (64 s.)

Brodin, Marianne & Hylander, Ingrid (2002). *Själv-känsla-att förstå sig själv och andra*. Stockholm: Liber. (124 s.)

Halldén, Gunilla (2003). Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp. *Pedagogisk forskning i Sverige*. Årgång 8, nr 1-2, sid 12-23. (11 s.)

Johansson, Eva (2003) Att närma sig barns perspektiv. Forskares och pedagogers möten med barns perspektiv. *Pedagogisk forskning i Sverige*. Årgång 8, nr 1-2, sid 42-57. (15 s.)

Johansson, Eva (2003). *Möten för lärande*. Forskning i fokus, nr 6. Stockholm: Skolverket. (250 s.)

Johansson, Eva & Pramling Samuelsson, Ingrid (red.) (2003). *Förskolan: barns första skola!*. Lund: Studentlitteratur. (200 s.)

Lindahl, Marita (1998). *Lärande småbarn*. Lund: Studentlitteratur. (182 s.)

Nelson, Anders & Svensson, Krister (2005). *Barn och leksaker i lek och lärande*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (157 s.)

Pape, Kari (2001). *Social kompetens i förskolan: att bygga broar mellan teori och praktik*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (203 s.)

Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. 1. uppl. Stockholm: Liber. - kapitel 5, 6, 8. (36 s.)

Pramling Samuelsson, Ingrid & Lindahl, Marita (1999). *Att förstå det lilla barnets värld: med videons hjälp*. 1. uppl. Stockholm: Liber. (127 s.)

Rubenstein Reich, Lena & Wesén, Bodil (1986). *Observera mera!* Lund: Studentlitteratur. (79 s.)

Sandberg, Anette (red.) (2008). *Miljöer för lek, lärande och samspel*. Lund: Studentlitteratur. (162 s.)

Skolverket (2008). *Tio år efter förskolereformen: nationell utvärdering av förskolan*. Stockholm: Skolverket (125 s.)

Skolverket (2009). *Slutrapport: förslag till förtydligande läroplanen för förskolan*. Stockholm: Skolverket. (62 s.)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. (225 s.)

Utbildningsdepartementet (2006). *Läroplan för förskolan, Lpfö-98*. Stockholm: Fritzes förlag. (12 s.)

Wehner-Godee, Christina. (2000). *Att fånga lärandet*. Stockholm: Liber. (118 s.)

Öhman, Margareta (1996). *Empati genom lek och språk*. Stockholm: Liber. (244 s.)

Tillkommer artiklar och referenslitteratur enligt kursledarens anvisningar.